

ПРАКТИЧЕСКИ НАСОКИ ЗА РАБОТА С ИЗОСТАВАЩИ ДЕЦА В ДЕТСКАТА ГРАДИНА ПО ОБРАЗОВАТЕЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ „КОНСТРУКТИВНО-ТЕХНИЧЕСКИ И БИТОВИ ДЕЙНОСТИ“

Мариана Генчева
Шуменски университет

Резюме. Основното съдържание в тази статия е насочено към разкриване на възможностите на образователното направление „Конструктивно-технически и битови дейности“ за диагностициране на усвояваните знания и умения на децата от детската градина. Предлагат се диагностични задачи, подходящи дидактически игри и конкретни насоки за преодоляване на затрудненията, които срещат децата при усвояване на образователното съдържание по посоченото направление. Посочените указания за оценяване на постиженията на децата осигуряват възможност за изготвяне на индивидуалния профил на всяко дете по отношение на усвояваните знания и умения. В статията се отделя специално място на разработени дидактически игри, които ще допринесат за получаване на необходимите резултати според учебната програма. За улеснение на учителите се представят в синтезиран вид конкретни практически насоки за работа с децата в задължителните обучаващи ситуации и възможностите за такава работа извън тях.

Keywords. kinder garden, children in difficulty, technical, construction and household activity

Възпитателно-образователният процес в детската градина е нормативно осигурен с Държавните образователни изисквания за предучилищно възпитание и подготовка (ДОИ). В тях точно и ясно е определен образователният минимум от знания и умения по всяко образователно направление, включително и направлението „Конструктивно-технически и битови дейности“. Конструктивно-техническата дейност е традиционна дейност за детската градина. Тя привлича интереса и вниманието на децата поради практическите дейности, които са присъщи за нея. Но практиката показва, че когато трябва да се проследят резултатите от тази дейност, има определени отклонения от очакваните резултати според ДОИ. В този смисъл има значение да

се диагностицират усвоените знания и умения от децата и да се набележат мерки за подобряване на съществуващото положение чрез подходящи методи и средства.

Диагностика на резултатите от образователното направление

„Конструктивно-технически и битови дейности“ като възможност да се определи къде и в каква степен изостават децата

I. Ядро: „Конструирание и моделиране“

Критерий: Формиране на умения за конструирание и моделиране

Показатели:

- умения за различаване на елементите от конструктора по форма, големина и предназначение;
- повтаряне на показани от учителя действия и движения при създаване на модел;
- вариативно изменяне на конструкции чрез допълване на елементи;
- моделиране по собствен замисъл и с помощта на учителя;
- самостоятелно определяне на елементите, които осигуряват движение на моделите.

II. Ядро: „Обработване и съединяване на материали“

Критерий: Формиране на умения за обработване и съединяване на материали

Показатели:

- разпознаване на материалите, с които ще работят;
- разбиране на предназначението на инструментите;
- правилно използване на инструментите и съотнасянето им към съответните видове материали;
- спазване на последователността на работа;
- съчетаване на форми и цветове;
- организиране на работното си място.

III. Ядро: „Грижи за себе си и дома“

Критерий: Формиране на умения за грижи за себе си и дома

Показатели:

- спазване на здравно-хигиенните изисквания;
- познаване на основните правила за почистване и подреждане на битовата среда;
- поддържане на реда в детската градина и у дома;
- полагане на грижи за стайни растения.

Диагностични задачи за установяване на степента на овладяване на образователното съдържание по образователни ядра

1. Ядро: „Конструирание и моделиране“

1. Задача – Илюстрации от учебно помагало по теми за работа с конструктор „Лего“. Илюстрации на къщата, оръдието, отделни елементи от конструктора.

Конструктивни елементи	къщата	оръдието
---------------------------	--------	----------

Постави точка в кръгче (⊙) под елементите от конструктора, които се използват при модела на къщата – 6 точки.

Постави чертичка в кръгче (⊖) под елементите от конструктора, които се използват при модела на оръдието – 6 точки.

Постави оцветено кръгче (●) с цвят по твой избор под елементите, които се използват за движение на моделите – 6 точки.

Постави кръстче в кръгче (⊗) под елементите, с които можеш да допълниш модела на къщата – 6 точки.

Нарисувай къщата с добавените от теб елементи – 6 точки.

II. Ядро: „Обработване и съединяване на материали“

2. Задача – Илюстрации от учебно помагало, където има теми за материали и инструменти

материалите – под всеки материал се слага квадратче – □
инструментите – под всеки инструмент се слага кръгче – ○

Оцвети в **червен** цвят **квадратчето** при материалите от хартия – 6 точки.

Оцвети в **зелен** цвят **квадратчето** при природните материали – 6 точки.

Оцвети в **лилав** цвят **квадратчето** при текстилните материали (конци, прежда) – 6 точки.

Оцвети в **син** цвят **материала**, който е необходим за цветята – 6 точки.

Оцвети в **жълт** цвят **квадратчето** при предметите от пластмаса – 6 точки.

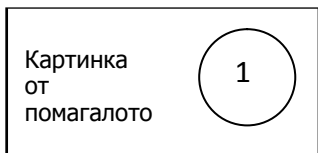
Оцвети в **червен** цвят **кръгчето** при инструментите за работа с хартия – 6 точки.

Оцвети в **зелен** цвят **кръгчето** при инструментите за работа с природни материали – 6 точки.

Оцвети с **лилав** цвят **кръгчето** при инструментите за работа с текстилни материали – 6 точки.

Оцвети в **син** цвят **кръгчето** при инструментите за работа при отглеждане на цветя – 6 точки.

Оцвети в **жълт** цвят **кръгчето** при инструментите за работа при предметите от пластмаса – 6 точки.

III Ядро: „Грижи за себе си и дома“

3. Задача: Илюстрациите от учебно помагало по теми за сервиране на маса

Постави точка (.) под приборите за предястие (салата) – 6 точки. Постави легнала чертичка (–) под приборите за основно ястие – 6 точки. Постави права чертичка (|) под прибора за десерт – 6 точки.

Задача: Илюстрации по теми за подреждане в занималнята и самообслужване

Момичето и момчето, които прибират моливите и конструктора	Момиченцето, което прибира играчките	Момченцето и момичето, които подреждат моливниците и учебните помагала	Момичетата с шкафчетата и обуването на обувките
☐	☐	☐	☐

Постави триъгълниче (Δ) под дейностите, които се извършват в занималнята – 6 точки.

Постави кръгче (○) под дейностите, които не се извършват в занималнята – 6 точки.

Оцвети в син цвят квадратчето под дейностите, които са свързани с прибиране – 6 точки.

Оцвети в червен цвят квадратчето под дейностите, които са свързани с подреждане – 6 точки.

Забележка: Илюстрациите са подбрани от учебно помагало по КТБД за подготвителна група „Сръчни малчугани“ на издателство „БУЛВЕСТ 2000“. Диагностичните задачи могат да се приложат към всяко друго учебно помагало.

Указания за проверяване и оценяване

Задачите се оценяват по точкова система, като максималният брой е 6 точки (за всяка подзадача).

Степени на оценяване:

6–5 – много висока степен. Децата отговарят вярно на всички подзадачи.
4–3 – средна степен. Децата допускат грешки при някои от подзадачите. **2–1** – ниска степен. Децата допускат грешки при всички подзадачи.

Оценъчен лист

Образователни ядра	Подзадачи	Базисни резултати		Индивидуални резултати	
		Максим. бр. точки	%	Бр. точки	%
I	Задача	30	100		
II	Задача	60	100		
III	Задача	18	100		
	Задача	24	100		

Индивидуален профил на постиженията по образователни ядра (в проценти)

Образователни ядра	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100
Конструиране и моделиране										
Обработване и съединяване на материалите										
Грижи за себе си и дома										
Нива на постижения	Много ниско		Ниско		Средно		Високо		Много високо	

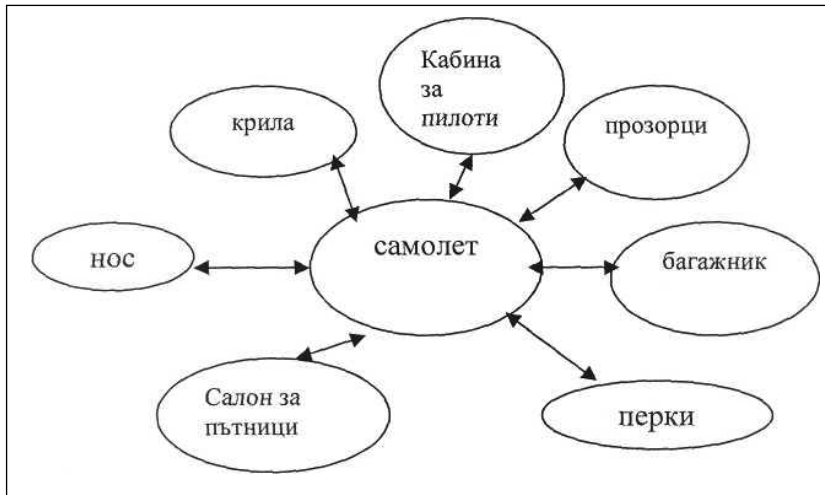
Дидактически игри за усвояване на учебното съдържание по КТБД при работа с изоставящи деца

1-ва игра Мрежа от ключови понятия, свързани с КТБД

Цел на играта: Усвояване на знания за елементите на превозно средство по въздух – самолет

Учителят съобщава понятието – самолет. На табло залепва фигура на самолет. Отделно има разбъркани фигури на частите на самолета. Всяко дете си

взема по една част и, съобщавайки, я поставя на таблото около фигурата на самолета.

Фигура на самолет и неговите части

Играта може да се изпълни и за други понятия, чието усвояване затруднява децата.

2-ра игра Игра на думи

Целта на играта е усвояване на понятия от учебното съдържание. В случая – понятия за темата „Превозни средства“. Думи/понятия: самолет; автомобил; ракета; влак; велосипед. Децата се разделят на 5 групички, като всяка си има отговорник. Отговорникът отива при учителя и той му казва тихо (на ухо) думата/понятието. Отговорникът се връща при групата и с мимики и жестове обяснява смисъла на думата. Другите в групата задават въпроси, а той отговаря с „да“ или „не“ или с мимики и жестове обяснява. Групата обявява коя е думата/понятието. Целта е да се излъчи група първенец, разкрила съдържанието на думата най-напред. Първенецът група получава награда.

3-та игра Игра за сетивно-образно мислене

Цел на играта: Развитие на сетивно-образното мислене и осъществяване на връзка с природата. Групата деца се разделя на 4 малки групички. Всеки от групата ще бъде сетиво: очи, уши, нос, ръце. Самите деца решават помежду си кое от тях какво сетиво ще бъде. Групите излизат на двора или в парка и

застават до нещо от живата природа (дърво, храст, глухарче, тревичка и др.). Със сетивата всеки от групата трябва да каже какво усеща до 2 думи. Например, ако е избрано глухарче: ръце – пухкаво, лепнещо; нос – дразнещо, не мирише; очи – бяло, нежно; уши – безшумно. Групичките деца влизат в занималнята и трябва да опишат до 8 думи какво са видели. Другите деца от другите групички трябва да познаят какво е наблюдавано. Позналите се награждават с бонбони или нещо друго. Тази игра е подходяща за по-големите възрастови групи на детската градина.

Възможности за преодоляване на затрудненията на децата

(Практически насоки)

1. Усвояване на понятия с интегрален характер.
2. Участие в дейности с интегрален характер.
3. Стимулиране на интереса към дейностите.
4. Стимулиране на постигнати успехи.
5. Прилагане на индивидуален подход в групата.
6. Участие в малки групи.
7. Участие в сюжетно-ролеви и други дидактически игри.
8. Определяне на самостоятелната работа според възникналия проблем.
9. Използване на гатанки, стихове и песни за мотивация и емоционална нагласа.
10. Използване на интерактивни връзки с други образователни направления.

Допълнителна работа с изоставящи деца, извън обучаващите ситуации

Акцентиране върху основните очаквани резултати в образователното направление:

- разпознаване на материалите и инструментите;
 - изрязване с ножичка по права и крива линия;
 - свързване на елементи за даден модел и др.
2. Упражняване на уменията, затрудняващи децата, в допълнително подбрани, опростени модели и др.
 3. Анализирание на модела с акцент на неговите съставни части и начините за тяхното свързване.
 4. Въвеждане на понятията, затрудняващи децата, чрез игрова ситуация.
 5. Поставяне на детето в проблемна ситуация, при която то трябва да достигне до верния отговор.

БЕЛЕЖКИ

1. Държавни образователни изисквания за предучилищно възпитание и подготовка. (2005). в Д.В.бр.70/26.08.

ЛИТЕРАТУРА

Генчева, М. (2000). *Сръчни малчугани. Учебно помагало*. София: „Булвест 2000“.

PRACTICAL INSTRUCTIONS FOR WORK WITH CHILDREN IN DIFFICULTY IN THE KINDER GARDEN EDUCATIONAL FIELD: „TECHNICAL, CONSTRUCTION AND HOUSEHOLD ACTIVITIES“

Abstract. The objectives in the different pedagogical situations are determined by the educational objectives of the educational field „Constructive, technical and housekeeping activities“. For their part these objectives result from the aims of preschool and general education. In the article are offered different didactic games as well as concrete instructions to overcome difficulties met by the children when they learn scholastic contents in respective domain. As regards knowledge and skills, instructions on the evaluation of children's performances assure the possibility of creation of one individual profile of every child. In the article it is granted a special place for didactic games which will help the teachers to acquire results in accordance with the syllabus. Practical instructions are given to teachers to work with the children in compulsory instructive situations that in optional pedagogical situations.

Associate Professor Dr. Mariana Gencheva,

✉ Shumen University,
Department for information, qualification and lifelong learning,
Varna, Bulgaria
e-mail: gencheva_mariana@abv.bg